

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

PR. 485/03.12.20
CM

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-8160 din 21.12.2020

La nr. 485 din 03.12.2020

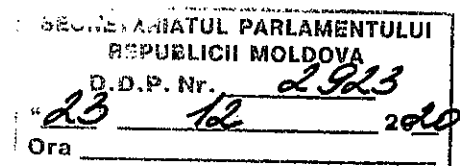
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (art.24, 25, 47, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/7032 din 21.12.2020

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor (art.24, 25, 47, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlamentul Republicii Moldova, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *“În condițiile actuale de imprevizibilitate și incertitudine apare riscul ca organele principale de conducere și colegiile de lucru a notarilor să se confrunte cu un blocaj de activitate, dat fiind faptul imposibilității lor de convocare. Mai mult ca atât, în cazul imposibilității de convocare a Adunării Generale a Notarilor, notarii vor fi lipsiți de dreptul lor legitim de autoadministrare internă (dreptul notarilor de a-și alege membrii în structurile și organele Camerei Notariale) reieșind din circumstanțe care nu depind de voința notarilor. În atare circumstanțe, Ministerul Justiției va fi nevoit să substituie Adunarea Generală a Notarilor și să desemneze în locul acesteia membri în Comisia de licențiere, Comisia de etică și Colegiul disciplinar. Acest lucru în mod firesc va atenta asupra autonomiei și independenței de activitate a notarilor. În scopul evitării unui astfel de scenariu, se propune modificarea Legii nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, astfel încât în unele situații de imposibilitate de convocare în mod fizic a Adunării Generale a Notarilor precum și a organelor sale colegiale, acest lucru să poată fi realizat prin intermediul unor mijloace electronice de comunicare de la distanță, precum ar fi teleconferința sau videoconferința”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.25, 24, 47, 48, 52, 68 din Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notariale, astfel încât în cazul declarării stării de urgență, de asediu sau de război, precum și în cazul epidemiilor, pandemiilor, fenomenelor naturale extreme, actelor de terorism sau altor situații excepționale care fac imposibilă prezența membrilor Adunării Generale a Notarilor sau a organelor sale colegiale, ședințele Adunării Generale a Notarilor sau a organelor colegiale să poată fi ținută prin mijloace electronice de comunicare directă la distanță, precum teleconferința sau videoconferința, conform unui regulament aprobat de Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale, care va asigura respectarea caracterului secret al votului, dacă este cazul, și a dreptului de exprimare a votului în cursul adunării generale/ședințelor organelor colegiale și înregistrarea acestora.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele Camerei Notariale privind perfecționarea cadrului normativ astfel încât să fie asigurată continuitatea activității organelor principale de conducere și colegiile de lucru a notarilor, în cazul declarării stării de urgență, de asediu sau de război, precum și în cazul epidemiilor, pandemiilor, fenomenelor naturale extreme, actelor de terorism sau altor situații excepționale, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte

normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *”Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat. Procurarea echipamentului necesar urmează să se realizeze din contul patrimoniului Camerei Notariale. Or, reieșind din art.43 alin.(3) din Legea nr.69/2016, Camera Notarială este o organizație profesională, înființată în temeiul prezentei legi, cu personalitate juridică, cu patrimoniu și buget proprii. Mai mult ca atât, Statutul Camerei Notariale aprobat de Adunarea Generală a Notarilor, la art.6 alin.(2) lit. h) indică că Camera Notarială administrează și dispune de patrimoniul său în condițiile legii și a prezentului Statut, în scopul pentru care aceasta a fost înființată.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Ministerului Justiției și Camerei Notariale, care, potrivit proiectului, vor elabora/aproba un regulament privind modul de organizare a ședințelor Adunării Generale a Notarilor și a organelor sale colegiale, prin mijloace electronice de comunicare directă la distanță, precum teleconferința sau videoconferința, cu respectarea caracterului secret al votului și a dreptului de exprimare a votului în cursul ședințelor și înregistrarea acestuia.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop de a elimina blocajul de activitate a organelor principale de conducere și colegiile de lucru a notarilor și de a asigura continuitatea activității acestora, în cazul unei potențiale situații de imposibilitate de convocare a Adunării Generale a Notarilor, precum și a organelor sale colegiale.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

21.12.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

